

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****NURAN MÜZEYYEN KORKUT BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2019/19160
Karar Tarihi : 1/3/2023

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Basri BAĞCI
Kenan YAŞAR

Raportör : Şeyda Nur ÜN
Başvurucu : Nuran Müzeyyen KORKUT
Vekili : Av. Ömer DEMİR

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, bazı internet sitelerine erişimi nedeniyle iş sözleşmesinin feshedilmesinin başvurusunun ifade özgürlüğünü ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu 1972 doğumlu olup 1996 yılından iş sözleşmesinin feshedildiği 11/8/2016 tarihine kadar Borsa İstanbul Anonim Şirketinde (Borsa İstanbul) belirsiz süreli iş sözleşmesiyle çalışmıştır. Başuzman olarak görev yaptığı sırada iş sözleşmesi 11/8/2016 tarihinde "hizmetine ihtiyaç duyulmaması" gerekçesiyle feshedilen başvuru işe iade talepli tespit davası açmıştır.

3. Davanın görüldüğü İstanbul 32. İş Mahkemesi (İş Mahkemesi) davanın reddine karar vermiştir. Gerekçeli kararında Mahkeme; iş sözleşmesinin Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) ile illiyet, irtibat ve iltisak nedeniyle feshedildiği, işveren açısından işçiden kaynaklanan nedenlerle güven ilişkisinin sarstıldığı ve artık iş ilişkisinin devamı için gerekli olan uygunluğun ortadan kalktığı, bu durumun işveren yönünden katlanması beklenilemeyecek nitelikte olduğu değerlendirmesinde bulunmuş ve feshin *haklı ve geçerli* olduğu kanaatine ulaşmıştır.

4. İstinaf kanun yoluna başvurulması üzerine dosyayı inceleyen İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 30. Hukuk Dairesi (Bölge Adliye Mahkemesi) 12/6/2017 tarihinde ilk derece mahkemesi ile benzer gerekçelerle ancak feshin geçerli nedene dayandığını belirtmek suretiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiştir.

5. Kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 7/6/2018 tarihinde bozma kararı vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Burada dikkat edilmesi gereken, komisyonun görevinin sadece KHK kararnamesi ile ihraç listesi içinde çıkarılanlarla sınırlı olduğudur. Kurum ve kuruluş, KHK listesinden yayınlanmadan çıkarmış ise iş sözleşmesi ile çalışanın feshin geçersizliği ve işe iade

davasının iş mahkemesince görülmesi gerekir. Burada mahkemece feshin haklı veya geçerli nedene dayanıp dayanmadığı sunulan deliller kapsamında değerlendirilecektir. İşçinin terör örgütü ile bağlantısı, irtibat ve iltisakı var ise fesih haklı veya geçerli nedene dayanacaktır. Diğer taraftan KHK'lar çıkarılmadan, tazminatları ödenerek davranış, verim veya işletme nedenleri gösterilerek feshedilen işçiler var ve yargılama sırasında terör örgütü ile bağlantıları olduğu savunulup, bu kişiler hakkında soruşturma başlatılmış ise 667 sayılı KHK'nın 4/2 maddesindeki "daha kamu hizmetinde istihdam edilemez, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemezler" hükmü nedeni ile işe iadelerine olanak bulunmamaktadır. Ancak burada bu soruşturmanın sonucu beklenmelidir.

Mahkemece davacı hakkında soruşturma bulunduğundan, ceza soruşturmasının sonucu beklenmeden karar verilmesi hatalıdır. "

6. Bozma kararı sonrası İş Mahkemesinde yargılama devam ederken İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 10/10/2018 tarihli kararıyla başvuru hakkında kovuşturmayla yer olmadığı kararı verilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından 26/10/2016 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderilen yazıda, 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası Borsa İstanbul A.Ş. ve Takas Bank bünyesinde yapılan çalışmalar sonucunda, FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile iltisaklı oldukları kanaatine varılan kurum çalışanlarının ekli listede bildirilmesi üzerine bu kişiler hakkında soruşturma başlatılmıştır.

Listede adı geçen şüpheli Nuran Müzeyyen KORKUT hakkında yapılan araştırmalar neticesinde;

-BYLOCK kullanıcısı olmadığı,

-Örgütle iltisaklı dernek ve vakıflarda üyelik kaydının bulunmadığı,

-Örgüt tepe yönetimi ile irtibatının bulunmadığı,

-Örgütle iltisaklı kuruluşlarda sigorta kaydının bulunmadığı,

-Bank Asya hesabındaki mevduat miktarının... 2015 yılı Ocak ayında hesabın sıfırlandığı ve bir daha para yatırılmadığı,

-Kullandığı GSM hattının geçmişe dönük HTS kayıtlarının incelendiği, aynı dosyada şüpheli konumunda olan... ile toplam 8 kez telefon irtibatlarının bulunduğu görüldüğü, bunun dışında atılı suçla ilişkin bir tespit bulunmadığı,

-İkametinde ve üzerinde yapılan aramalarda ele geçen dijital materyaller üzerinde yapılan teknik inceleme sonucunda, telefonda yüklü Google Chrome isimli internet tarayıcısı web geçmişi ve çerez (cookie) kayıtlarında FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütü propagandası yapan ve devletlin gizli sırlarını ifşa eden Twitter isimli sosyal paylaşım sitesinde yer alan "Fuat Avni" isimli profil ile ilgili haberlerin araştırıldığı, "Fuat Avni"nin WordPress Bloguna erişilmeye çalışıldığı, FETÖ/PDY propagandası yapan www.risaleajans.com isimli internet sitesine erişildiği ve FEÖT/PDY Örgütüne finans sağlayan BankAsya isimli banka ile ilgili EkşiSözlük isimli sosyal platformda sözlük yazarlarının yorumlarının yer aldığı sayfaya erişim yapıldığı tespit edilmiştir.

... Yapılan soruşturma neticesinde;

Şüphelinin çalıştığı kurum tarafından FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile iltisaklı olduğu değerlendirilmesi ile Cumhuriyet Başsavcılığımıza bildirimde bulunulduğu, yapılan soruşturma neticesinde şüpheli ile ilgili olarak elde edilen emareler tek tek değerlendirildiğinde;

...

Şüphelinin aynı işyerinde çalıştığı kişilerle HTS kayıtlarının tespit edilmiş olmasının makul kabul edilmesi gerektiği, dijital inceleme raporunda tespit edilen verilerin ise iltisak göstergesi olarak değerlendirilebileceği ancak üyelik değerlendirmesi için yeterli olmadığı, ... kamu davasına dayanak teşkil edecek yeterli delil bulunmadığı anlaşılmakta,"

7. Yeniden yapılan yargılama sonucu İş Mahkemesi 6/11/2018 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Mahkememizce bozma sonrası yapılan yargulamada, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu'nun 2018/164194 Soruşturma Sayılı dosyasının bir örneği dosyaya celp edilmiş, İncelenen soruşturma dosyası içeriğine göre: ... [Bu kısım kovuşturmayaya yer olmadığı kararının ilgili kısmını içermektedir.] anlaşılmaktadır.

Tüm soruşturma dosyası muhteviyatı ve dava dosyası muhteviyatı birlikte değerlendirildiğinde;

Dava 4857 sayılı iş kanununun 20. maddesi kapsamında açılan, 'işe iade' davası olup, kanunun amacına göre işe iade davasında hedeflenen asıl talep sonucu, işçinin eski işine dönmesidir. Bu davalardaki ardıl (ikincil) nitelikteki talep ise davacının işe başlatılmaması halinde, işverenin tazminata mahkum edilmesidir. Hal böyle olunca ilk olarak, davacının eski işine dönme talebinin, somut olayın şartlarına göre denetimi yapılmalıdır. İşe iade davasına konu feshlerde işveren, akdin geçerli bir nedenle feshedildiğini ispatla mükelleftir. Somut olayda ispat yükü üzerinde olan işverence, fesih bildiriminde, fesih sebebi olarak her ne kadar 'davacının hizmetlerine ihtiyaç duyulmaması' gerekçesi gösterilmiş ise de fesih tarihi itibarıyla, ülkenin içinde bulunduğu olağanüstü şartlar ile birlikte fesih gerekçesinin asıl sebebinin birlikte değerlendirilmesi de gerekmektedir.

Bu meyanda davalı vekili tarafından, cevap dilekçesindeki ve aşamalandaki beyanlarda; FETÖ/PDY terör örgütünün darbe teşebbüsünden sonraki olağanüstü durumlar sebebiyle, davacının FETÖ/PDY terör örgütüyle irtibatlı veya iltisaklı olduğu gerekçesiyle iş akdine son verildiğini de beyan etmiş olup,

Mahkememizce bozma ilamı doğrultusunda celp edilen, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Terör ve Örgütlü Suçlar Bürosu'nun 2018/164194 Soruşturma Sayılı dosya içeriğine göre her ne kadar davacının, anılan FETÖ/PDY örgütüne üyeliğinin bulunduğu dair kamu davası açmaya yeterli delil bulunmadığına karar verilmiş ise de; anılan kararda, şüpheli davacının HTS kayıtlarının ve dijital inceleme raporunda tespit edilen verilerin, örgüte üyelik olarak değerlendirilmese dahi 'örgüte iltisak göstergesi' olarak değerlendirilebileceği yazılıdır.

Davacı işçinin, ülke ekonomisi açısından en önemli kurumlardan biri olan Borsa İstanbul'da kritik görevler ifa ettiği, Borsa İstanbul'un 15 Temmuz darbe girişimi gecesinde

İstanbul'da doğrudan terör örgütü tarafından hedef alınarak, işgale kalkışılan kurumlardan biri olduğu ve örgütün, hedef olarak seçtiği bu kurumda, ülke ekonomisine ciddi zarar vermeyi amaçladığı,

Yine yıllardan beri devlet kurumları içine sızmaya çalışan terör örgütünün bu kurumlardaki pozisyonlara kendi üyelerini yerleştirmek suretiyle öteden beri amaçladığı ülke yönetiminin kendi çıkarları doğrultusunda yönetime hedeflerini temin edebilmek için faaliyetinde bulunduğu, ülke genelinde yapılan kovuşturmalarda ve Yargıtay 16. Ceza Dairesi kararlarıyla sabittir.

17/25 Aralık ve 15 Temmuz süreçlerinde ve sonrasındaki olağanüstü şartlar altında Borsa İstanbul'da davacının da aralarında bulunduğu terör örgütüyle irtibat veya iltisak şüphesi bulunan kişilerin, geçerli nedenlerle (şüphe feshi ile) iş akitlerinin sona erdirildiği de görülmektedir. Hal böyle olunca dava konusu feshin, güven ilişkisinin sarsılması sebebiyle şüphe feshi olduğu izahıtan varestedir.

Bu noktadan hareketle, davalı kurumun ülke ekonomisi açısından ehemmiyeti ve davacının çalıştığı pozisyon nazara alındığında, gerek çalışanların birbirleriyle olan ilişkilerinde, gerekse Borsa İstanbul ile davacı çalışan arasındaki ilişkideki güven; Borsa İstanbul özelinde ve ülke genelinde hayati öneme sahiptir. Bu güven ilişkisinin ve Borsa İstanbul'un ülke ekonomisi açısından önemi birlikte nazara alındığında; iltisak şüphesi altında bulunan davacının, Savcılık soruşturma dosyasında da tespit olunan 'iltisak şüphesi', taraflar arasındaki güven ilişkisinin, artık iş akdinin devamının, taraflardan beklenmeyecek derecede sarstığı anlaşılmalıdır, fesih sebebinin geçerli nedene dayalı olduğu kabul edilip, davacının işe iade talebinin reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur. "

8. Kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 17/4/2019 tarihinde hükmün onanmasına karar vermiştir.

9. Başvurucu, nihai kararı 8/5/2019 tarihinde öğrendikten sonra 30/5/2019 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

10. Başvurucu; iş sözleşmesinin hizmetine ihtiyaç duyulmadığı gerekçesiyle feshedildiğini ancak bunun geçerli bir fesih nedeni olmadığını, işverenin önce işletmeyle ilgili nedenleri öne sürdüğünü, sonrasında ise FETÖ/PYD ile iltisak iddiasına dayandığını, Mahkemenin açık kanuni hükümlere aykırı karar verdiğini ileri sürmüştür. Başvurucu; hakkında başlatılan soruşturma sonucu kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiğini ancak söz konusu kararda yer alan dijital inceleme raporuna dayanılarak işe iade davasının reddedildiğini, söz konusu internet sitelerine erişimin fesih kararından sonra gerçekleştiğini, bu erişimlerin terör örgütü ile iltisak olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığını, mahkemelerin gerekçelerinin bariz takdir hatası içerdiğini, geçersiz olarak iş sözleşmesinin feshedilmesi nedeniyle ifade özgürlüğü, masumiyet karanesi, eşitlik ilkesi, çalışma hakkı ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Bakanlık görüşünde; başvurunun ifade özgürlüğünün ihlal edilip edilmediği konusunda inceleme yapılırken Anayasa ve ilgili mevzuat hükümlerinin, Anayasa Mahkemesi içtihadı ve somut olayın kendine özgü koşullarının da dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

11. Başvuru, ifade özgürlüğü kapsamında incelenmiştir. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

12. Başvurucunun iş sözleşmesini fesheden Borsa İstanbul 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 138. maddesi çerçevesinde kurulmuş, genel hükümlere tabi bir anonim şirket olup başvurucu da özel hukuk hükümlerine tabi bir personeldir. Dolayısıyla somut olayda kamu gücünü kullanan idarenin doğrudan müdahalesinin söz konusu olmadığı dikkate alındığında başvurunun devletin pozitif yükümlülükleri bağlamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir (benzer yöndeki karar için bkz. *Kemal Kılıç* [GK], B. No: 2019/16400, 28/7/2022, § 53; aynı ölçütle negatif yükümlülük bağlamında değerlendirmeler için bkz. *C.A. (3)* [GK], B. No: 2018/10286, 2/7/2020, § 104; *Ayla Demir İşat* [GK], B. No: 2018/24245, 8/10/2020, § 113).

13. Pozitif yükümlülükler özel hukuk kişilerinin birbirleri ile olan uyumsuzluklarının çözümüne ilişkin yasal altyapının oluşturulmasını, söz konusu uyumsuzlukların adil yargılama gereklerine uygun ve usul yönünden güvenceleri hâiz bir yargılama kapsamında incelenmesini ve bu yargılamalarda temel haklara ilişkin anayasal güvencelerin gözetilip gözetilmediğinin denetlenmesini de gerektirir (*Ömür Kara ve Omursal Özbek*, B. No: 2013/4825, 24/3/2016, §§ 47, 48).

14. Bu doğrultuda özel hukuk iş ilişkisi kapsamında çalışan bireylerin Anayasa ile güvence altına alınan haklarına yönelik müdahale iddiası içeren uyumsuzluklarının karara bağlandığı davalarda derece mahkemelerince söz konusu güvenceler gözardı edilmemeli, işveren ve çalışanlar arasındaki çatışan çıkarlar adil biçimde dengelenmeli, müdahalenin işverenin meşru amacıyla ölçülü olup olmadığı değerlendirilmeli, ulaşılan sonuç hakkında hüküm kurulurken ilgili ve yeterli gerekçeler sunulmalıdır (*Volkan Çakır*, B. No: 2017/35488, 7/4/2021, § 28; *Kasım Çiftçi ve diğerleri*, B. No: 2019/33243, 4/7/2022, § 32; *Ömür Kara ve Omursal Özbek*, § 50).

15. Derece mahkemeleri tarafından tarafların çıkarları dengelenirken ve müdahalenin ölçülülüğü irdelenirken iş sözleşmelerinde kısıtlayıcı ve zorlayıcı düzenlemelerin ne şekilde belirlendiği, çalışanların temel haklarına yönelik müdahalede bulunulmasına neden olan meşru amacın müdahale ile ölçülü olup olmadığı, sözleşmenin feshinin çalışanların eylem ya da eylemsizlikleri karşısında makul ve orantılı bir işlem olup olmadığı, somut olayın koşullarına göre ele alınmalıdır. Ayrıca yargılamalar sırasında gerçekleştirilen işlemlerin ve neticede verilen kararın gerekçesinin bizatihi ifade özgürlüğüne ilişkin bir müdahale oluşturmaması için derece mahkemelerince gereken özen gösterilmelidir (bazı farklılıklarla birlikte bkz. *Ömür Kara ve Omursal Özbek*, § 51; *Kasım Çiftçi ve diğerleri*, § 33).

16. Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olayda Anayasa Mahkemesince yapılması gereken, başvurucu ile işveren şirket arasındaki özel hukuk hükümlerine tabi iş sözleşmesinin işveren tarafından feshedilmesi üzerine kamu makamlarınca etkili bir yargısal sistem kurulup işletilerek başvurunun ifade özgürlüğü ile işverenin menfaatleri arasında adil bir denge kurmak suretiyle devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirmekte başarılı olup olmadığını belirlemektir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Volkan Çakır*, § 28).

17. 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 18. maddesiyle, belirsiz süreli iş sözleşmelerinin işveren tarafından feshinde geçerli bir neden bildirme zorunluluğu getirilmiştir. Söz konusu hükümde geçerli nedenlerin neler olabileceği madde metninde sayılmıştır. İşveren tarafından iş sözleşmesinin feshi için ya işçinin yeterliliği ve davranışlarından kaynaklanan ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir nedenin işveren tarafından gösterilmesi gerekmektedir. Hükümün gerekçesinde de işbu hüküm gereği iş sözleşmesinin feshi için işçinin davranışlarının iş görme borcunu ciddi biçimde olumsuz etkilemesi, iş görme borcunu gerektiği biçimde yerine getirmesine olanak vermemesi, iş ilişkisinin sürdürülmesinin işveren açısından makul ölçülerde beklenememesi gerektiği ifade edilmiştir. Hükme göre bir davranış ancak işyerinde olumsuzluklara yol açması hâlinde geçerli sebep sayılabilir. İşçinin davranışlarının işyerindeki üretim ve iş ilişkisi sürecine olumsuz bir etkisi yoksa bu davranışların iş sözleşmesinin feshinde geçerli bir neden olarak gösterilmesi mümkün değildir (*Kasım Çiftçi ve diğerleri*, § 35).

18. Somut olayda Borsa İstanbul, hizmetine ihtiyaç duyulmadığı gerekçesiyle başvurucunun iş sözleşmesini feshetmiştir. Derece mahkemeleri ve Yargıtay ise neticeten başvurucunun telefonu üzerinden bir kısım internet sitesine erişim sağladığını, bu erişimlerin terör örgütü ile irtibat ve iltisak olarak görülebileceğini, bu durumun 4857 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan geçerli fesih kapsamında kaldığını değerlendirmiştir. Yargı mercileri "*Feshin geçerli sebebe dayandırılması*" kenar başlıklı 18. maddeye ilişkin bazı soyut açıklamalara yer vermiş, başvurucunun davranışlarının hükümde yer alan hâllerden hangisine girdiğine yönelik herhangi bir tespit yapmadan söz konusu internet sitelerine erişimlerin terör örgütü ile iltisak olarak değerlendirilebileceğini belirtmekle yetinmiştir.

19. Somut olayda görevi başvurucunun ifade özgürlüğü ile işverenin menfaatleri arasında adil bir denge kurmak suretiyle özel hukuk hükümlerine tabi iş uyuşmazlığını çözmek olan mahkemeler, davalı işverenin yerine geçerek başvurucunun iş sözleşmesinin feshinden yaklaşık altı ay sonra bazı internet sitelerine erişimini fesih nedeni olarak değerlendirmiştir. Ayrıca olayda bir yandan 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükümünde Kararname'nin (667 sayılı KHK) 4. maddesinin başvurucunun durumuna uymadığı ifade edilirken diğer yandan KHK'lar çıkarılmadan, tazminatları ödenerek davranış, verim veya işletme nedenleri gösterilerek sözleşmeleri feshedilen işçilerin açtığı işe iade davalarında bu kişilerin terör örgütü ile bağlantıları olduğunun savunulabileceği kabul edilmiştir. Söz konusu kabule ulaşılırken herhangi bir açık kanun hükmüne dayanılmamış, 667 sayılı KHK'nın 4. maddesinin (2) numaralı fıkrası genişletici bir biçimde yorumlanmıştır. Söz konusu yaklaşıma göre terör örgütü ile irtibat ve iltisakları sabit olanlar bir daha kamu hizmetinde istihdam edilemeyecekleri, doğrudan veya dolaylı olarak görevlendirilemeyecekleri için bu kişilerin işe iadelerine olanak bulunmamaktadır ve bu gibi durumlarda *her davanın açıldığı tarihteki hukuki ve maddi olgulara göre sonuçlandırılması gerektiği ilkesinden ayrılmak da mümkündür*.

20. Bu güne kadar tersinin söylenildiği tespit edilemeyen 28/11/1956 tarihli ve 15/15 sayılı Yargıtay içtihadı birleştirme kararında "*her davada açıldığı tarihte tespit edilen vaziyet hükme itihaz olunması iktiza eylesine...*" gerekçesine yer verilerek her davanın o davanın açılmasına kadar gerçekleşen hukuki ve maddi vakıalara göre sonuçlandırılması gerektiği benimsenmiştir (ayrıca bkz. Yargıtay HGK, 16/6/2010 tarihli ve E.2010/2-227, K.2010/324 sayılı kararı; Yargıtay HGK, 8/4/2015 tarihli ve E.2015/2-46, K.2015/1158 sayılı kararı).

21. Görevi devlet adına uyuşmazlıkları çözmek olan hukuk mahkemelerinin davanın taraflarının yerine geçerek temel hak ve özgürlüklere müdahale gerekçesi oluşturması 4857 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan fesih nedenlerinin işveren tarafından gösterilmesi yükümlülüğüne, 19. maddesinde yer alan işverenin fesih bildirimini yazılı olarak yapma ve fesih sebebini açık ve kesin bir şekilde belirtme zorunluluğu ile aynı fıkranın "*Hakkındaki iddialara karşı savunmasını almadan bir işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesi, o işçinin davranışı veya verimi ile ilgili nedenlerle feshedilemez.*" biçimindeki amir fıkrasına aykırılık oluşturacaktır. Ayrıca belirtmek gerekir ki iş sözleşmeleri feshedilen kişilerin kanunlarda var olan usule ilişkin bir dizi haklarının başka bir kanun normu olmadan yalnızca yorumla ortadan kaldırılması Anayasa'da yer alan ifade özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlüklerinin korunmasını haleldar eder. Bununla birlikte yine belirtmek gerekir ki somut başvuruya konu yargılamanın cari kural ve ilkelerle çözümlenmesi müteakip işverenin eğer yeterince destekleyebiliyorsa bu kez 667 sayılı KHK'nın 4. maddesi uyarınca hareket etmesinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Sonuç olarak başvurunun iş sözleşmesinin feshedilmesinden sonraki süreçte yapılan yargılamalarda meri hukukun gereklerinin yerine getirilmemesinin makul bir açıklamasının yapıldığı sonucuna ulaşmak mümkün olmamıştır.

22. Öte yandan Yargıtayın bozma kararına göre eldeki başvuruya konu uyuşmazlık hakkında bir karar vermek için başvuru hakkında açılan ceza soruşturmasının sonucunun beklenmesi gerektiği yönündeki gerekçesinin gereği de derece mahkemeleri tarafından tam olarak yerine getirilmemiştir. Başvurucu hakkında soruşturma makamlarınca kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmiş (bkz. § 6) ancak *ceza soruşturmasının sonucunu bekleyen derece mahkemeleri eldeki uyuşmazlığın çözümünde söz konusu kararı değerlendirme dışı bırakmış ve başvurunun iş sözleşmesinin feshinden yaklaşık altı ay sonra* dört siteye dijital erişimini (bkz. § 7) fesih nedeni kabul etmiştir. Buradan çıkan sonuca göre iş sözleşmesinin feshinden önce başvurunun söz konusu sitelere erişiminin olmadığına tereddüt bulunmamaktadır. O hâlde iş sözleşmesinin feshi esnasında zaten söz konusu erişimlerin olmadığı ve fesih anında derece mahkemelerince var olduğu kabul edilen iltisakın dayanaklarının da henüz vücut bulmadığı açıktır.

23. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi, bireysel başvuruya konu kararların başvurunun anılan sitelere erişimi nedeniyle işveren ile aralarındaki güven ilişkisinin bozulduğu ve bu sebeple iş sözleşmesinin feshedilmesinin geçerli bir nedene dayandığı yönündeki gerekçesini değerlendirmeye tabi tutacaktır.

24. Derece mahkemelerinin kararlarında başvurunun internet sitelerine erişimleriyle ilgili olarak işyerinde işin görülmesini önemli ölçüde olumsuz olarak etkilediğine ilişkin bir değerlendirmeye yer verilmemiş; işçiye somut olarak hangi sözleşme yükümlülüğünün yüklendiği ve işçinin hangi davranışı ile hangi somut sözleşme yükümlülüğünü ihlal ettiği eksiksiz olarak tespit edilmemiş; işverenin zarar gören işletme menfaatlerinin neler olduğu açıklanmamıştır (benzer yöndeki karar için bkz. Kasım Çiftçi ve diğerleri, § 36). Derece mahkemeleri anılan erişimlerin soyut olarak işçi ile işveren arasındaki güven ilişkisini bozduğunu ifade etmiş; erişimlerin içeriği ile ilgili bir değerlendirme yapmamış, FETÖ/PDY ile iltisakına ilişkin olarak yalnızca iltisak isnadıyla iş akdinin feshinden altı ay kadar sonra Türkiye'nin çok okunan muhalif yazarlarından birinin internet yazısına, Türkiye'nin erişim sayısı yüksek internet sitelerinden birine ve dosyada hakkında herhangi bir ayrıntılı bilgi olmayan diğer başka iki siteye erişiminin anlamı ile

başvurucu üzerinde yarattığı yahut yaratması muhtemel etkilerin neler olduğunu başka verilerle destekleyerek açıklamamış; yalnızca ve soyut olarak ülkenin içinde bulunduğu olağanüstü şartlar ve işverenin ülke nezdindeki önemini vurgulamakla yetinmiştir.

25. Önemli bir kurumda ve önemli bir statüde çalışırken hakkında hangi delillerin bulunduğu somut olarak ortaya konulmadan FETÖ/PDY ile iltisakı olduğundan bahisle iş sözleşmesi feshedilen başvurusunun fesih tarihinden daha sonraki tarihlerde cep telefonunun internet tarayıcısı üzerinden (tamamı herkesin erişimine açık, ikisinin de FETÖ/PDY ile irtibatının bulunduğu ileri sürülmemiş dört internet sitesine erişimi) FETÖ/PDY hakkında araştırma yapmasının hakkındaki isnatları anlamak için bilgiye ulaşma çabası olarak değerlendirilmesi mümkündür.

26. Şüphesiz terör örgütleri, görüşlerinin toplum içinde yayılmasını ve fikirlerinin kökleşmesini hedefleyerek bu amacın gerçekleşmesine yönelik her türlü vasıtaya başvurabilmektedir. Terörün veya terör örgütlerinin propagandasının da söz konusu vasıtalarından biri olduğunda kuşku yoktur. Terör, başta ifade özgürlüğü olmak üzere demokratik toplumun tüm değerlerine düşmandır. Bu nedenle terörizmi, terörü ve şiddeti meşrulaştıran, öven ya da bunlara teşvik eden durumlar ifade özgürlüğü kapsamında görülemez (*Zübeyde Fusun Üstel ve diğerleri*, § 79; *Ayşe Çelik*, B. No: 2017/36722, 9/5/2019, § 43; *Sırrı Süreyya Önder* [GK], B. No: 2018/38143, 3/10/2019, § 61). Dolayısıyla bir işverenden terörü öven ya da teşvik eden, terör örgütü ile iltisakı, irtibatı olduğu kabul edilen çalışanı ile birlikte çalışması beklenemez. Somut olayda ise işveren ya da derece mahkemeleri; herhangi bir düşünce açıklamasında bulunmayan, internet üzerinden herhangi bir paylaşım yapmayan başvurusunun anılan sitelere erişiminin ne şekilde terör örgütüne iltisak kapsamında kaldığına, terör örgütünün görüşünü yayan ya da meşrulaştıran bir davranış olduğuna dair herhangi bir gerekçe belirtmemiştir.

27. Anayasa Mahkemesinin birçok kararda vurguladığı gibi internet ortamında üretilen içeriklerin bir kısmı birey, millet ve devlet hayatı için ciddi riskler barındırmakta; kendine has özellikleri nedeniyle aynı zamanda ciddi biçimde suistimal edilebilmektedir. Sınır ötesi verilerin hızlı, kolay ve özgürce paylaşıldığı internet ortamının sağladığı avantajlar hukuka aykırı davranışlar için de uygun bir zemin oluşturmaktadır. Sosyal hayatı zenginleştiren, bilgi edinme süreçlerini kolaylaştıran, yeni iş fırsatları doğuran internet; aynı zamanda bazı bireylerin başta kişilik hakları olmak üzere temel haklarına ağır saldırıların gerçekleştirildiği, terörizmin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması gibi topluma ve devlete yönelik gerçek güvenlik risklerinin ve zararlarının oluşmasına neden olan bir ortam hâline gelebilmektedir (*Wikimedia Foundation Inc. ve diğerleri* [GK], B. No: 2017/22355, 26/12/2019, § 70). Bununla birlikte haber ve fikirleri iletmekteki hızı ve bunları saklama süresi ile kapasitesi gözetildiğinde internet, geleneksel iletişim araçlarından farklı, küresel olarak bilgiye erişim ve iletişim aracıdır. Üstelik internet üzerindeki bilgilere kolayca erişen bireylerin internetin doğası gereği çoğu durumda erişmeye çalıştığı internet sitelerinin içeriğinden yahut bilgilerin kapsamından haberdar olması da mümkün değildir. O hâlde internet üzerinden zararlı olduğu kabul edilen bir bilgiye erişim, başka delillerle desteklenmediği müddetçe tek başına, erişen kişi hakkında aşırı yorumların yapılmasına imkân vermez.

28. Tekrar söylemek gerekirse işverenlerin çalıştırdığı işçilerin verimli şekilde iş görmeleri ve önceden saptanmış nesnel kurallara sadakat göstermeleri konusunda beklenti içinde olmalarının haklı bir gerekliliğe dayandığını belirtmek gerekir. Zira işin veriminin

düşmesine veya işveren ile olan güven ilişkisinin ciddi şekilde zedelenmesine işçinin yol açtığı durumlarda işverenin menfaatinin etkileneceği açıktır. Dolayısıyla yasal düzenlemelerin ve işverenin belirlediği kurallar çerçevesinde devam eden iş ilişkisinin meşru nedenler ortaya çıktığında bozulması ve sona erdirilmesi olağan bir durumdur (C.A. (3), § 123).

29. Somut olayda ise ilgili ve yeterli bir gerekçe ortaya konulmadan 4857 sayılı Kanun'un 18. maddesinin başvuru aleyhine genişletici bir yorumla ifade özgürlüğünün dolaylı olarak sınırlandırılmasına dayanak yapıldığı ve Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ilkelere uygun hareket edilmediği kanaatine varılmıştır.

30. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

31. Başvurucu, ihlalin tespiti ve yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuştur.

32. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (*Mehmet Doğan*, B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)*, B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin ifade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 32. İş Mahkemesine (E.2018/183, K.2018/297) GÖNDERİLMESİNE,

D. 364,60 TL harç ve 9.900 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 10.264,60 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin kararın tebliğini takiben başvuru Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 1/3/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.